

Pensionsfrågan första maj

I stor utsträckning dominerades första maj-demonstrationerna av pensionsfrågan. Det är en naturlig koncentration. Knappast någon socialpolitisk reform har betytt så mycket för så många som en pensionsreform. En sådan reform har även i ett annat hänseende en särställning. Den framstår som den sista av de stora sociala reformerna. Vi menar därmed självfallet inte att socialpolitiken blir komplett om den lagfästa tilläggs pensionen går igenom; mycket återstår att göra inom skilda områden. Men pensionsfrågan betyder, liksom lagarna om åtta timmars arbetsdag och om obligatorisk semester, ett så stort steg till vinnande av trygghet för alla att efter dess lösning socialpolitiken i sin allmänna struktur är utformad; det blir sedan fråga om förbättringar och utbyggnader inom det gällande systemets ram.

Hr Erlander talade den 1 maj om att denna reform skulle "undanröja en av de klassgränser som alljämt finns kvar i vårt samhälle". Det är inte för mycket sagt. Ingen agitation mot reformen kan bortskymma det faktum att det stora flertalet av dem som är för reformen nu saknar pension utom den erkänt otillräckliga ålderspensionen (omkring 4 000 kronor för en familj i Stockholm), medan motståndet mot reformen främst uppstår av dem som har sin pensionsfråga ordnad eller för trygghet på ålderdomen är oberoende av en tilläggs pension. Detta enkla och ostridiga förhållande kan inte nog inskräpas. Klassegoism finnes förvisso på båda sidorna om stridslinjen, men det är svårt att sympatisera med de grupper som i känslan av egen säkerhet vägrar att medverka till samma säkerhet för andra.

Tillfälligheter och taktiska beräkningar har drivit fram en hård strid i denna fråga, som i så hög grad lämpar sig för samverkan och uppgörelser. Det regeringsförslag som nu föreligger till avgörande har enligt vår mening brister som redan borde ha rättats till och

Hr Ohlin, som också talade 1 maj, återkom gång efter annan till kravet på en "ny regim". Om man med en ny regim menar en helt annan politik än den nuvarande, en total omkastning av maktsituationen, är detta tal fävtiskt, och det har säkert hr Ohlin klart för sig. Kanske användes, som så ofta sker i slarv eller tanklöshet, ordet regim helt enkelt i samma mening som regering. I så fall är vi alldeles ense med den liberala ledaren. Men en ny regering (utom möjligen en s k semesterregering) vinnes säkerligen inte genom avslag på pensionsförslaget. Ingen politik är mera ägnad att sammansvetsa och stärka socialdemokratin än den rena negativismen i pensionsfrågan. Det är inte genom att konkurrera med högern i konservatism,

utan genom att konkurrera med socialdemokratin i radikalism som folkpartiet kan skapa förutsättningar för en ny regering.

Sedan många år har Dagens Nyheter uttalat sig för en demokratisk samregering, och vi hoppas fortfarande att denna utväg ur vårt parlamentariska dilemma skall realiseras. Men talet om samregering får inte bli en ersättning för viljan att samarbeta. För närvarande tycks samregeringstanken utnyttjas på detta absurda sätt inom högern och folkpartiet. Med särskild hänsynslöshet begagnas greppet av högern. Vist vill vi samregera, men bara om motståndarna går med på vår linje! Efter valen 1958, som innebar framgångar för högerdemagogin och därigenom drev folkpartiet åt höger, tycks man inom oppositionen benägen att glömma att även de "vanliga människor" som är hr Hjalmarsons förtjusning har någon förmåga av kritisk reflexion mitt i partitaktikens tumult.